

A rozsdás kések ellenében¹

A Jóisten nagy dramaturg, kedvünkre és vigasztalásunkra rendez nekünk itt Budán, a Szentháromság téren, a Magyarság Házában, a Corvin-teremben ilyen szép estét, ahol bennünket a nagykunsági Gyórfi Lajos szobrászművész süttői és erdélyi kövekből kimentett, faragott és bronzba öntött munkái fogadnak, és Kovács András művészettörténész személyében ideviláglik a kincses Kolozsvár, és falvakból, városokból az erdélyi rendeszánsz épületei, és Baranyából, a bővérű bor hazájából Tiffán Ede és nemes, nemzeti villányi pincészet, ahonnan a vérpezsdítő nedű lehetett, lehet és lesz vitézli oskolája Döbrentei uramnak is. És mindezt kiteljesíti a legendák világában is otthonos Szervátiusz Jenő és fia Szervátiusz Tibor korszakos életműve, immár mítoszi fénytörésben, káprázatban, jövődőt is ingerlő örökmécsben.

Így együtt, valamennyien, most micsoda békebeli tablókép itt a Corvin-teremben, a Magyarság Házában, a Szentháromság téren, Budán, s odakünn micsoda őszi verőfény, idebenn lehetne akár a történelmet szófelhőkkel délibábozni is.

De nem tesszük.

A Jóisten, a Nagy Dramaturg ellenpontoz.

Mert szerte a Kárpát-hazában, de Európa minden szegletében most is milliók ülnek képernyők előtt, és csak nézik, csak nézik, csak nézik az új betelepülőket, a migránsok vég nélküli, hömpölygő emberáradatát, és tíz és tízmillió európázó politikai katasztrófaturista ül megriadva a képernyő előtt, és még mindig vannak, akik remélik, hogy ez csak egy gonosz álom, távkapcsolóval elzárható, mert ép ésszel fölfoghatatlan, hogy csak jönnek és jönnek, és jajdul a lélek, és „már gyanakszunk cselvetésre, Buda vára példa”.

Döbrentei Kornél költészetét, verseit az örök gyanakvás érlelte lázbeszédé. Hervay Gizella szívdobogása visszhangzik bennem, ahogy most újraolvasom Döbrentei életét, verseit: „aki megérti, hogy működik az Egész, az szájában a szóval zuhan, mert a Kések figyelnek”.

LEZSÁK SÁNDOR (1949) író, költő, tanár. Az országgyűlés alelnöke.

1 Elhangzott 2015. november 12-én a Magyarság Házában.

Igen, élesre fent késpengék figyelték Döbrentei verseit és metszettek föl minden jelzöt, metaforát. Damaszkuszi úton, damaszkuszi acélból készült Kécek figyelnek ma is minden mozdulatot, késpengék fénye tükröz visszájára ártatlan hasonlatot.

Lassan két évtizede, hogy 1996 októberében, a Berozsdált Kécek uralkodása idején írta Döbrentei Kornél: „roncsolt lólappal a homlokom mögött, lángol egy ősz a tízes kör helyén”. Amit ekkor írtam, ma már európai jelzővel is érvényes, idézem: „...didergő magányunk versed metaforájában, mert október hiába lángol, még össze nem melegít, csak lidérces kék láng játszik csalogatót, ez még az európai törpék dáridója, a bűntudat nélkül visszatérő európai zsebesek nagy mutatványa, néhány tucat ügyes európai hipnotizőr vezet orránál fogva csillogó láncon sokaságot, s mi roncsolt lólapppal homlokunk mögött, az örök célkeresztben szervezkedünk, hitünk és akaratunk nyugalma mozgósít, és velünk és körülöttünk nemzetté szerveződik a csillagunk jegyében áldott Mária országa, földjének magyar népe”.

Ennek a népnek jelölt fia Döbrentei Kornél, aki már gyermekkorától eljegyezte magát a költészettel. Negyedik elemista korában száz verset jegyzett le a titokzatos spirálfüzetben. Később Illyés Gyula, Weöres Sándor, Kiss Ferenc, Nagy László, Pilinszky János, Huszárík Zoltán és Kormos István biztatták erősen. Első verskötete *Skorpió jegyében* címmel 26 éves korában, 1972-ben jelent meg. A hivatásos megmondóemberek fanyalagva fogadták: „Döbrentei gondolatvilága, világlátása idegen a szocialista társadalomban kívánatostól.”

Ma ez a mondat fölér a Kossuth-díjjal is.

A Kécek figyelték Döbrentei verseit. Időnként szurkáltak, sokszor provokáltak, sebeztek. Az átpingált tavaszok idején a szocialista múltból itt maradt, vértünket, vizeinket mérgező Rozsdás Kécek is próbálkoztak, de hiába.

Döbrentei Kornél a valóság élményeivel edződött: volt koczikísérő, segédmunkás, raktáros és öt éven át tengerész is, üzemi lapoknál pedig újságíró. 1991-től a *Hitel* című folyóirat rovatvezetője, szerkesztője.

Szülei, családja erős gyökerekkel áldották meg. Édesapja lovagkeresztrel kitüntetett magyar királyi főhadnagy volt, édesanyja pedig egy magyar királyi honvédeztudós leánya. A magyar hazáért, szabadságért küzdő katonaösök példázata hevíti Döbrentei verseit Balassi Bálint vagy Zrínyi Miklós indulatával.

Verset írt a püspökségre menekült, nőket védelmező és a szovjet megszállók által meggyilkolt Apor Vilmos emlékére, a román nacionalisták által félig megvakított Sütő András emlékezetére, a székelyek megpróbáltatásait megidéző Nyíró József emlékére, Kun Béláék vérgőzös rémuralmát naplójában lejegyző Tormay Cécile méltatására, verset írt Döbrentei a koholt vádak alapján a Kádár-vétszorkorszakban kivégzett Tóth Ilona végzős orvostanhallgató emlékezetére vagy az 1956-os harcokban hősi halált halt Gérecz Attila költő tiszteletére.

A Kécek akkor is figyeltek, amikor a magyar haza és népe iránt elkötelezett Szervátiuszok – apa és fia – munkásságát versben méltatta. Íme a kezdő sorok:

Belépve A Fájdalom kapuján

Szervátiusz Tibornak főhajtással élete és életműve előtt

Gyécse kagannak és Szent Istvánnak,
az Atya, a Fiú s a Szentlélek
külön sorsot s közös terhet szántak,
mint Nektek: apának s fiúnak,
hozzá gigász-tehetséget mértek,
bírní roppant súlyát küldetésnek,
meglelni ösvényét a kiútnak.

A Szervátiusz Jenő-díj adjon hitet és erőt Döbrentei Kornélnak, hogy sok dolga van még e földi világban. A történelmi feladatot is megjelölte: „meglelni ösvényét a kiútnak”.

Ehhez pedig a késeket meg kell szelídíteni, a késsel kenyeret kell szelni, a migránsáradat ellenére a templom Isten háza kell hogy maradjon, és itt, a Kárpát-medencében, a magyarok földjén nemzetünk emelkedő nemzet legyen.

A „mi történik itt?” – dermesztő kérdésre a válaszuk változatlan: mi történik itt. Mert a Jóisten Nagy Dramaturg, hiszen beszédes könyvcímet is sugótt Döbrentei Kornélnak. Így hangzik: Magyarországgal Istennek terve van.

Legyen részünk benne! Történjünk végre, Barátaim!

